

Ковальчук В. О.,

*Радник Президента зернової асоціації України,
аспірант кафедри публічного і приватного права*

*Навчально-наукового гуманітарного інституту
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Сфера послуг, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування є надзвичайно широкою. У законодавстві варіюють такі дефініції як «публічні послуги», «адміністративні послуги», «управлінські послуги», «платні послуги». Проте, ті чи інші підходи до визначення поняття «послуга» є практично тотожним.

Враховуючи нову ідеологію «служіння держави» людині, дефініція «послуга» акцентує увагу на виконанні саме обов'язків держави перед приватними особами, направлених на юридичне оформлення умов, необхідних для забезпечення належної реалізації ними своїх прав і охоронюваних законом інтересів, саме тому, на нашу думку, вживання категорії «адміністративна послуга» є більш доцільним і конкретним. Законом України «Про адміністративні послуги» передбачено, що адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або здійснення обов'язків такої особи відповідно до закону [1].

У своїх наукових пошуках О. В. Кузьменко та В. Г. Чорна також приходять до висновку, що під адміністративною послугою слід розуміти сукупність правовідносин, що виникають реалізуючи суб'єктивні права фізичних та юридичних осіб за їх заявами в процесі публічно-владної діяльності адміністративних органів з метою отримання результатів [2, с. 24].

Однак, для більш об'єктивного та кращого розуміння категорії «адміністративна послуга» слід приділити увагу ознакам адміністративних послуг.

Варто погодитися з думкою тих науковців, які вважають, що основним критерієм визначення «адміністративна послуга» є те, що ця послуга є публічною, адже адміністративні послуги надаються органами публічної влади, зокрема, це передбачено і пунктом 3 статті 1 Закону України «Про адміністративні послуги», де зазначено,

що суб'єктом надання адміністративної послуги – орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державний реєстратор, суб'єкт державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги [1]. Розділяємо думку Ю. Даньшина, який у своїх наукових виданнях також приходить до висновку, що адміністративні послуги в будь-якому випадку належать до публічних та разом з цим можуть належати як до державних послуг, так і до послуг місцевого самоврядування. Разом з цим, публічність адміністративної послуги проявляється і в тому, що для її надання обов'язковим є ініціатива (заява) від фізичної чи юридичної особи [3]. Тобто, адміністративне провадження відбувається після звернення осіб, незалежно від самої форми заяви особи, до відповідного органу влади фізичної або юридичної особи.

Ще однією та основною ознакою адміністративних послуг є те, що діяльність суб'єкта надання адміністративних послуг спрямована на забезпечення прав, свобод та особистих інтересів фізичних чи юридичних осіб. Досить часто це насамперед пов'язано з закріпленням особистих прав у взаєминах із органами влади, отримання ліцензій та дозволів на різні види діяльності реєстрація власного рухомого або нерухомого майна, тощо. Однак, перелік послуг право на отримання яких має особа чітко передбачено нормативно-правовими актами.

Результатом надання послуги є прийняття адміністративного акту, і хоч в науці використовується термін «індивідуальний акт управління», більш доцільно застосовувати термін «адміністративний акт». Такого висновку доходимо з огляду на те, що прикметник «адміністративний» вказує на те, що акт виходить від адміністративних органів (на відміну від актів законодавчого органу чи судових органів). Цікавим є і те, що у більшості країн Європейського Союзу також застосовується термін «адміністративний акт», наприклад: *administrative act* – англійською, *acte administratif* – французькою, *acto administrativo* – іспанською та португальською, *atto amministrativo* – італійською, *Verwaltungsakt* – німецькою тощо [4, с. 245]. Як правило адміністративний акт виступає у вигляді дозволу, ліцензії, сертифіката та ін. рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи.

На переконання В. Б. Авер'янова до обов'язкових ознак адміністративних послуг, крім вищезазначених, належить також надання цих послуг з метою створення належних умов для повноцінної реалізації приватними особами належних їм прав та виконання покладених на них обов'язків; а також те, що приватні особи мають

право на свій розсуд користуватися результатами наданих їм адміністративних послуг [5, с. 89].

На рівні дисертаційного дослідження висвітлювались ознаки адміністративного права А. М. Піляй, який критикував останню ознаку, зазначаючи, що часто виникнення нових прав призводить до виникнення нових обов'язків без виконання яких неможлива реалізація нових прав, як, наприклад, при створенні суб'єкту господарювання для функціонування такого суб'єкту недостатньо лише зареєструватися, для цього потрібно зареєструватися у низці органів після основної реєстрації та в подальшому здавати велику кількість різноманітної звітності, а також бути готовим до потенційних перевірок [6, с. 88].

Не можемо повністю погодитися з вищенаведеним твердженням, оскільки за допомогою удосконалення діяльності ЦНАПів та ведення принципу «єдиного вікна», відповідно до якого орган державної влади самостійно організовує вчинення максимальної кількості процедурних дій ця проблема автоматично вирішується, що в свою чергу сприяє ефективній реалізації прав, свобод та законних інтересів фізичних чи юридичних осіб.

Узагальнюючи теоретичні та законодавчі надбання вважаємо за доцільне виокремити, на нашу думку, основні характеристики адміністративних послуг:

- суб'єктом надання адміністративної послуги виступають державні структури, органи місцевого самоврядування або інші суб'єкти публічної адміністрації;
- здійснюється за ініціативою (заявою) фізичних та юридичних осіб;
- для отримання адміністративної послуги фізичною та юридичною особою має бути дотримано встановлений порядок;
- отримання певного виду адміністративної послуги повинно бути законодавчо закріплене;
- результатом надання послуги є прийняття адміністративного акта індивідуального характеру (дозвіл, ліцензія, сертифікат та ін. рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи);
- метою надання є реалізація прав, свобод та законних інтересів фізичних чи юридичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-17 / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/5203-17 (дата звернення: 01.02.2023).

2. Курс адміністративного права України: підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сущенко [та ін.]. 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. С. 24.

3. Даньшина Ю. Теоретичні засади надання адміністративних послуг в Україні. Державне управління та місцеве самоврядування. Збірник наукових праць. 2011. № 3(10). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnistvo/2011/2011_03\(10\)](http://www.dridu.dp.ua/vidavnistvo/2011/2011_03(10)) (дата звернення: 20.02.2023).

3. Загальне адміністративне право: підручник. / за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 568 с.

4. Авер'янов В. Б. Спрямованість на забезпечення прав громадян – демократична сутність влади. Висока влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К., 2002. 150 с.

5. Піляй А. М. Генеза та сучасний стан адміністративної функції держави. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису: 12.00.07. К., 2020. 216 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-42>

Kozminykh M. A.,

*Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department Ship Auxiliary Plants and Refrigeration Equipment
National University "Odesa Maritime Academy"
Odesa, Ukraine*

Konstantinov O. I.,

*Graduate Student
National University "Odesa Maritime Academy"
Odesa, Ukraine*

ANALYSIS OF THE FEASIBILITY OF USING MODERN REFRIGERANTS ON SHIP COOLING SYSTEMS

At the present time, the process of climate changes on our planet is playing an increasingly important role. And this trend is increasing from year to year. Among the influencing factors, the greenhouse effect, i.e. the increase in the amount of greenhouse gasses in the atmosphere, in particular CO₂, and the destruction of the ozone layer of our planet are considered the most important [1].

Taking into account the fact that the use of refrigerating plants, both in industry and in the everyday life of human society, is constantly growing,